

• Az intézmény nevelőtestülete kiemelt figyelmet fordít a tehetség-gondozásra is.

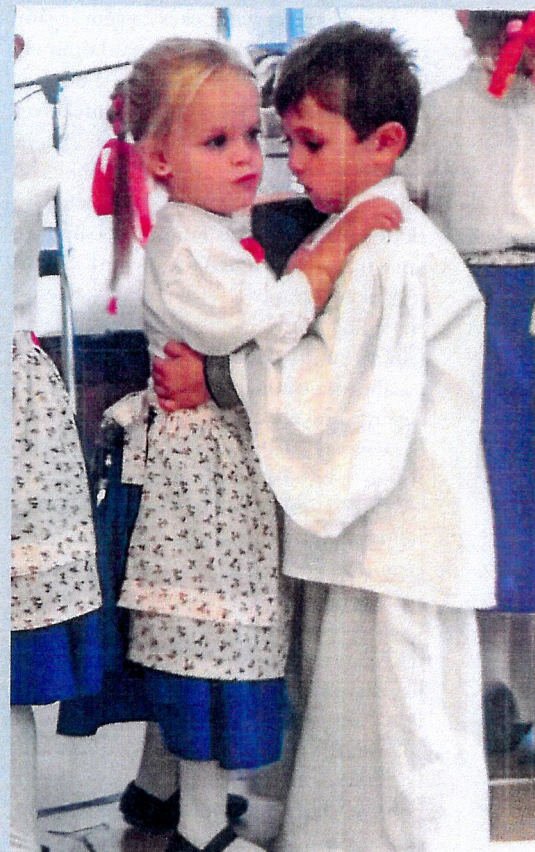
Eszembe jutott Vekerdy Tamás tanár úr *Jól szeretni* című könyvének egyik fejezetcíme: „Művészettel nevelni – szabadságra nevelni.” Miért? Mert a művészetnek hatalmas ereje van. Ha időben elkezdjük terelgetni a gyermekeket, akkor a későbbiekben tudnak dönteni az értékes, és értéktelen között. Mi sem bizonyítják jobban mindezt, mint az óvodában működő tehetségműhelyben folyó kiváló

szakmai munka utánkötéseinek eredményei.

„Ha a szíved csordultig telít, akkor már nem beszélsz – hanem énekelsz. És ha a szíved túlesordul, akkor már nem énekelsz – hanem táncolsz.”
(Tony Parsons)

Az óvodában működő tehetségműhely a régműltből örökségül kapott szép hagyományokat igyekeznek továbbápolni, átörökíteni a következő generációkra, mindezt olyan formában teszi, hogy a mai gyermekek számára is élvezetes, érdekes legyen, hogy egyszer

majd ők is továbbadhassák ezen kincset. De tegye meg a tehetségműhely bemutatását maga a műhely vezető óvodapedagógus kollégán, Halicsné Jenei Zsuzsa.

(A következő lapszámban folytatjuk.)

Bartha Csilla

MMBO vezetője, hajdan volt hallgatója

Van egy óvoda Csepelen, ahol elsősorban a szeretet nevel, és a segítősándék vezérel...

Talán így is kezdeném: „hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy...” cigány származású fiatalember, Kovács Zoltán gyógypedagógus, akinek az volt az álma, hogy létrehozzon egy óvodát, ahol a nevelt gyermekek az óvodai élet során olyan alapokat kapnak majd tarisznájukba, amely a későbbiek során segíti őket az iskolai tanulásban, az életben való elindulásban. Esélyt kapnak képességeik kibontakoztatására, segítséget a felzárkóztatásban, az esélyegyenlőség megteremtésében, és a későbbi sikeres társadalmi integrációban.

Az óvoda története

Sajnos ez a fiatalember, Kovács Zoltán korán, 33 évesen ment el közülünk, így ő már nem élhette meg személyesen az óvoda nyitásának első napjait. Arra pedig valószínűleg még csak nem is gondolt, hogy valakinek a személyében a kimondott szavak nyitott fülekre találnak, és hosszas küzdelem árán megvalósítja az ő álmait. Nagynénje, Debre Istvánné Magdi otthagya hivatását, a tanítást, azért, hogy megvalósítsa ezeket az álmokat. Ő

volt az, aki végül is létrehozta a Kovács Zoltán Alapítványt, és húsz éven át az óvoda fenntartójaként működtette az intézményt.

Az óvodában folyó pedagógiai nevelő-oktató munkában, a cigány identitás megőrzésének módjában ott volt a háttérben tanácsadóként Choli Daróczi József is, a cigány költő, író, műfordító, egyetemi tanár. Így 1993 őszén a mese valósággá vált, és megkezdődhetett az óvodai nevelés a Kovács Zoltán Alapítványi Óvodában.

Debre Istvánné Magdi 20 éven át volt lelke, motorja az intézménynek. Menedzselte, intézte az óvoda gazdasági ügyeit, pályázatokat készített, óvónőivel közösen meghatározta az intézményi célt, a hozzá vezető utat, feladatokat. Ugyanakkor, ami a gyermekek szempontjából a legfontosabb volt, hogy ő maga is megélte gyermekkorában a hátrányos helyzet minden egyes pillanatát, így világosan tudta mi az, amire az intézményben nevelt kicsiknek szükségük van.

Magdi is több gyermekes szegény cigány családból származik, édesanyját korán elvesztette. Őt és kisebb testvéreit a nővére, „Nyica” nevelte fel saját gyermekeivel együtt. Nővére és idősebb fiú testvérei nem vetették meg a kétkézi munkát, többek között dolgoztak a Weiss Manfréd gyárban (az akkori Csepel Vas és Fém-művek-ben), a „martinban” a kemencék mellett. Szinte téglánként építették fel a házikójukat, ahol éltek, hogy tető legyen a fejük felett. Magdi felnőve tanítónő lett. Iskola után ugyanúgy hazahozta otthonába a hátrányos helyzetű cigánygyerekeket, ahogy annak idején őt is hazavitte a családjához a tanító nénije. Megette a kicsiket, tiszta ruhát adott rájuk, levágta a hajukat, körműket, aztán tanult velük. **Számára ez lett a minta**, nem cigány származású mérnök-tanár férje pedig a társa ebben a mindennapos gyakorlatban. Csakhogy nap, mint nap azzal szembesültek, hogy ezek a gyerekek továbbra is cipelik magukkal az otthonról hozott hátrányait. Akik nem jártak óvodába, lemaradásuk miatt nehezen tanultak az iskolában, ugyanakkor az óvodai fejlesztés segítségével könnyebben vették volna az iskolában az akadályokat.

Az 1993-ban létrehozott Kovács Zoltán Alapítványi Óvoda nagyrészt a rendszerváltás után munka nélkül maradt, szinte nyomorban élő elsősorban cigánycsaládok gyermekeinek óvodai nevelését vállalta. Később az idők során a nem cigány származású gyermekeket is befogadták, mert a szegénység nem volt tekintettel a hovatartozásra, mindenhol elkelt a segítség.

Magdi, az óvoda működésének kezdetén végigjárta a cigánycsaládokat, és elmondta cigányul, magyarul, hogy milyen fontos gyermekeik számára az óvodai nevelés-oktatás. Voltak olyan esetek is, amikor beült az autójába és kiment kora reggel a családokhoz, összegyűjtve gyermekeiket, és elhozta őket az óvodába. Ez az a korszak volt, amikor legfeljebb ötévesen vitték óvodába a kicsiket a szülők, mert muszáj volt. Ugyanakkor azt is tudta, hogy az egy év óvodai nevelés nem tudja megadni azt az alapot, esélyt, amire ezeknek a gyermekeknek szükségük volt. Ezért összegyűjtötte a gyerekeket, veszekedett a szülőkkel – ő végezte az úttörőmunkát. Amikor magyarul kezdte mondandóját a szülő felé, majd egy idő után átváltott kicsit nyomtatékosabb hangnemre, és cigány nyelven folytatta, na, akkor már tudtuk, hogy meg fog történni az a sajátos „Magdi-féle” célzott felvilágosítás a szülők körében. J Néhány hónap után már szájról szájra járt az óvoda híre a családok között, és hamarosan maguktól kezdtek a szülők elhozni a kicsiket.

A cigány nemzetiségi óvodai nevelés megalósulása érdekében arra töreked-

tünk, hogy minél több verset, mesét, mondókát, dalt ismerjenek meg a gyerekek magyarul és cigányul egyaránt, így ápolva mindkét kultúrát, és közben alakítva, formálva a cigány identitástudatot. A fordítások elkészítésében sok segítséget kaptunk Magdi testvéreitől, „Nyicától” és **Choli Daróczi Józseftől**.

Az alapítványi időszakban a kislányok piros kockás ruhát, a fiúk kék inget viseltek.

Az egyenruhát Magdi találta ki egyszerű, praktikus okokból. Jól emlékezett arra, hogy gyermekkorában Ő mennyire örült az iskolaköpenynek, ami elfedte szegényes, szakadt ruháját. Előfordult, hogy télen csak két naponta járt iskolába a testvérel felváltva, mert egy pár csizmán osztoztak.

Az átöltözés másik haszna az volt, hogy – szükség szerint – napközben kimostuk és megszáritottuk a gyermekek ruháit az adományba kapott mosó-száritó gépekkel, és délután már tisztán adhattuk haza a gyermekeket. A szülők hiába viselték gondját és járaták tisztán a gyerekeiket, ha télen, a néhány négyzetméteres, hűvös lakásokban nem tudták rendszeresen megszáritani a kimosott holmikat.

Akkoriban az óvodások körüli teendők ellátásában „anyai nevelő célzattal” feladatot kapott nagyobbik lánya, Krisztina is, hogy egy kis komolyságot, fegyelmet tanuljon. Így az óvodába „rendelte” takarítónak, dajkának, mindenesnek, mivel a kibővült gondozási feladatok következtében elkelt minden segítség.

Magdi nyugdíjba vonulása után lánya, **Batiz-Debre Krisztina** vette át a stafétabotot, az irányítást, menedzselést. A későbbi jogszabályváltozások következtében egyre nehezebbé vált az alapítványi működtetés. A források lassan elapadtak, a lehetőségek beszűkültek. Sokszor csak egy-egy segíteni akaró adományozó jó időben érkező támogatása oldotta meg a krízishelyzetet. Krisztina addig kereste és győzködte a különböző cégeket, amíg néhány nagyvállalattól igent mondtak kéréseire. Rövid ideig ilyen módon sikerült megoldani az állami támogatás és a kiadások közötti különbözetből adódó problémát, de ennek ellenére a működés hónapról hónapra egyre bizonytalanabbá vált. Ekkor merült fel alternatívaként a **Baptista Szeretetszolgálat**, mint fenntartó, akinek elhívása az oktatásban összecsengett a Kovács Zoltán Alapítványi Óvoda szellemiségével.

Így 2013 szeptemberében kinyíltak Isten ablakai, az óvoda működtetését átvette a Baptista Szeretetszolgálat, és az óvoda helyzete stabilá vált.

**Ekkor új korszak kezdődött az intézmény életében, mint Majd Megnö-
vők Baptista Óvoda.**

Kik a baptisták?

Az Európában 450 éves, Magyarországon több mint 160 éves **Baptista Egyházra** a kezdetektől jellemző, hogy a társadalom felé nyitott, bibliai értékeket közvetítő, családközponturn közösség. Felnőttkeresztséget gyakorló, több generációs gyülekezetekből álló protestáns felekezet, amely az egyén döntésére, szabad akaratának tiszteletben tartására épít.

A Magyarországi Baptista Egyház több mint száz éve működtet egyházi oktatási intézményt és a rendszerváltás óta tart fenn általános iskolát, óvodát és alapfokú művészeti iskolát.

A keresztyén szellemű nevelés feladata, hogy a személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése által gyermekeink önálló, felelősségteljes cselekvésre, ösztönökre, szabadságra törekvő, saját magukra a mértékletesség, másokra a türelem keresztyéni erényeit alkalmazó, helyes erkölcsi érzékel rendelkező, problémamegoldó személyiséggé váljanak.

Baptista nevelés-oktatás:

„A bölcs tanítás az élet forrása”

Pb 13:14. (Példabeszédek Könyve Magyar Bibliatársulat 2012.)

Úgy gondoljuk, hogy a fenti idézet mindent elmond helyettünk...

Baptista küldetésstudat

A **Baptista Szeretetszolgálat** által fenntartott intézmény több legyen, mint óvoda: az a hely, ahol a gyermekek teljes körű támogatást kapnak harmonikus személyiség-fejlődésük és képességeik kibontakoztatásához.

Hisszük, hogy a szeretet a leghatékonyabb pedagógiai módszer, és ezzel támogatjuk, hogy a gyermekek e segítséggel találjanak rá az útra, az evangéliumi hitre, mely az Úr Jézuson keresztül Istenhez vezet.

Bartha Csilla

MMBO vezetője

Van egy óvoda Csepelen, ahol elsősorban a szeretet nevel és a segítőszándék vezérel... (2. rész)

A Majd Megnövök Baptista Óvoda

Hitvallásunk

„... a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt, tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig türelmet, a türelm mellé pedig kegyességet, a kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet.”
(Péter második levele, 1: 5–7)

Küldetésünk

Magdi – az óvoda első vezetője, fenntartója – szellemiségét tükrözik az alábbi meghatározó sorok, mely mintegy „mottóként” megtalálható pedagógiai programunkban is.

„Egy élet a kezében...”

Ha a gyermekek kritizálva élnek,
Megtanulnak megbélyegezettnek lenni,
Ha a gyerekek ellenségeskedésben élnek,
Megtanulnak veszekedni.
Ha a gyerekek kicsúfolva élnek,
Megtanulnak szégyenlősnek lenni.
Ha a gyerekek megszegyenítve élnek,
Megtanulják bűnösnek érezni magukat,
Ha a gyerekek toleráns légkörbe élnek,
Megtanulnak türelmesnek lenni.
Ha a gyerekek bátorítva élnek,
Megtanulnak bízni.
Ha a gyerekek dicsérve élnek,
Megtanulják megbecsülve érezni magukat.
Ha a gyerekek méltányosságban élnek,
Megtanulják az igazságosságot.
Ha a gyerekek biztonságban érzik magukat,
Megtanulnak hittelt élni.
Ha a gyerekek megerősítve élnek,
Megtanulják magukat szeretni.
Ha a gyerekek elfogadva és barátságban élnek,
Megtanulják megtalálni a szeretetet a világban.”

(Dorothy Law Holte)

A Majd Megnövök Baptista Óvoda több mint óvoda. A Baptista Szeretetszolgálat megalakulása óta arra törekszik, hogy minden erejével és lehetősége szerint segítsen a szükségben lévőknek. A Baptista Szeretetszolgálat – alaptevékenységébe jól illeszkedően – intézményeiben sokat tesz a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű és a roma gyerekek felzárkóztatásáért, tehetségük kibontakoztatásáért, a társadalomba törté-

nő beilleszkedés elősegítéséért, az egymás mellett, egymás másságát elfogadó együttéléseért.

Célunk: az embernevelés

Feladataink:

- A gyermekek kompetenciája elérje azt a fokot, mely segíti majd őket az iskolai tanulásban. Figyelemmel kísérjük további útjukat, sikeres integrációjukat a többségi társadalomba. Büszkék vagyunk arra, hogy az első években nevelt gyermekeink közül ma már többen érettségizett vagy diplomás dolgozó emberek. Számunkra ez nagy eredmény, mert tudjuk, hogy néhány esetben szülei még az alapvető iskolai tanulmányaikat sem tudták befejezni.

- Különösen fontos a gyermekközpontú óvodai élet megteremtése, természetesen a családi nevelés szokásainak figyelembe vételével. A nyugodt, békés légkör, az érzelmi stabilitás kialakítása, mert egyes esetekben az óvoda az egyetlen biztonságos pont a kicsik életében.

- A gyermekeken keresztül formáljuk, neveljük a szülőket is, akik zömében még nagyon fiatal felnőttek, ezért is lényeges számukra a pozitív minta nyújtása.

- Mindezen kívül az óvodában nevelt gyermekek szempontjából sok egyéb mellett még három nagyon fontos terület feladatait emelném ki. **Az egyik az erkölcsi normák közvetítése – szocializáció, a másik a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő ismereteire épülő anyanyelvi, értelmi fejlesztés.**

- És a harmadik terület, **a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek adaptív nevelése**, biztosítva az önazonosság megőrzését, a gyermeki jogok védelmét, hátrányaik csökkentését, az esélyegyenlőség megteremtését.

Mi az, amiben „MÁS”-ok vagyunk

- Sikerült kialakítani egy olyan közösséget, ahol néhányan önkéntes felajánlás alapján végzik a fejlesztő munkát, így a nálunk nevelt gyermekeknek van fejlesztő-gyógypedagógusa, óvodapszichológusa, és logopédusa is, ami napjainkban szinte kincset ér, ismerve a személyi feltételekkel kapcsolatos problémákat. Térítésmentesen szervezünk szabadidős foglalkozásokat, mint például a sakk, birkózás, tenisz vagy a tánc. Sajnos mindezt a járványügyi helyzet miatt 2020 márciusától nélkülöznünk kell.

- A Majd Megnövök Baptista Óvoda első számú alapvetése, hogy a családok anyagi bizonytalansága miatt egy gyermek se szenvedjen hiányt, vagy hátrányt. Ezért a napi háromszori étkezés, a szabadidős elfoglaltságok, a kirándulások, táborok, a szülők számára ingyenesek.

• Intézményünk a Baptista Szeretetszolgálat segítségével különböző lehetőségekkel, adományokkal támogatja a gyermekeket, családokat. Ilyen például a karácsonyi cipősdoboz akció, a gyermek szemüvegének elkészítése, gyógyszer kiváltása, a család felsőruházatának kimosása, szárítása a szülői mosógépben, az adminisztratív, mentálhigiénés és életvezetési tanácsok – főzés, vásárlás, pénzbesztása – ruha, bútor, játék, tartósélelmiszer adományok.

• Abban is segítjük a szülőket, hogy gyermekeik megkapják a megfelelő egészségügyi ellátást, mint például a rendszeres szemészeti, fogászati, fül-orr-gégészeti szűrővizsgálatok.

Óvodakép

Intézményünk Budapest XXI. kerületének egyik zöldövezetében, kisebb emeletes házak között található. A parkos, ligetes környezet ideális teret nyújt a pszichésen is érintett gyermekek neveléséhez. Gyermekeink a kerületből és a környező agglomerációból érkeznek, de bárhol fogadjuk óvodásainkat, mivel nem tartozunk egyetlen körzethez sem. A szülőknek csak azt a vállalatot kell teljesíteniük, **hogy naponta, rendszeresen elhozzák gyermekeiket óvodánkba.** A családok szociokulturális háttere kedvezőtlen. Nagyrészt három vagy több gyermeket nevelő családok, ahol a szülők többsége munkanélküli. Lakhatásuk hosszú távon megoldatlan. Többségük komfort nélküli albérletben, sokszor kalyibaszerű építményekben vagy rokonoknál, ismerősöknél lakik, néha oly módon, hogy az 5–7, vagy ennél is többtagú család egy szobában él. A tisztálkodás, mosás, fűtés, főzés körülményes, mégis próbálják valami-

lyen formában megoldani, gyermekeik érdekében. Óvodásaink többsége cigány származású, a teljes létszámot tekintve majdnem minden gyermekünk halmozottan hátrányos helyzetű.

Ugyanakkor ez nem azonos a gyermekvédelmi törvény szerinti HH/HHH státusszal. Ennek valószínűsíthető oka, hogy egyes szülők írás- és olvasásnehezítettségben érintettek, esetleg szegyelek életkörülményeiket, tartanak a hivatalos nyilatkozatoktól, mert alighogy, vagy egyáltalán nem tudják értelmezni a jogszabályokat. Így nehéz őket meggyőzni arról, hogy forduljanak bizalommal a szociális ágazathoz, a jegyzőhöz, vagy kérjék a kerületi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat segítségét.

Az óvoda épülete régi építésű, több mint 50 éves. Megtalálható benne minden olyan helyiség, amit a jogszabály előír (csoportszobák, mosdók, öltözők, fejlesztőszoba, tálalókonyha stb.). Az épület belső központi helyiségében folyamatosan formáljuk a pedagógiai kopolát, hogy a belépő számára – reményeink szerint – tükrözze mindazokat az értékeket, hitvallásunkat, közösségünk összetartó erejét és elrendő céljainkat, melyet képviselünk. Megtalálható benne olyan szimbólumok, melyek utalnak fenntartóinkra, a szeretetszolgálatra és az óvoda elődjének alapítóira: Kovács Zoltánra, Debre Istvánnára. Természetesen található utalás a cigány kultúrára is, mint például a falra festett képek: „Az öreg lókupec”, a „Muzsikus a hegedűjével”, a „Vásárolók”, vagy a falakra kihelyezett tárolók, melyben az óvoda eddigi története látható fotók formájában.

Az épületből kilépve a játszóudvarra érünk, mely nagy területet foglal el, jól strukturált, a gyermekek életkorához igazítva. Sok növény, és ennek következtében hatalmas árnyékos területek találhatók rajta. A gyermekek mozgástevékenységét, játékát, az egészséges életmód követelményeinek tartását jól szolgálja. Ugyanakkor az udvari játszóeszközök elavultak, nem igazodnak a jelenleg érvényes EU-szabványhoz. E problémának a megoldása, a szükséges stratégia kidolgozása komoly kihívást jelent a közösség számára. Többek között azért is, mert rövid távú stratégiában kell gondolkodnunk, a 2021–2022-es nevelési évre megoldást kell találnunk a kivitelezéshez és a finanszírozáshoz. *Keressük a megoldást, a forrásokat arra, hogy milyen módon tudnánk felújítani játszóudvarunkat.* Addig is igyekszünk a régi praktikák nyomán biztosítani gyer-

mekeinknek a mozgásos eszközöket, játékokat (ugróiskolák, felfestett vonallépegetők, tornaterem eszközeinek udvarra vitele), vagy naponta ellátogatunk a közele, gyönyörűen felújított játszótérre.

Az intézmény dolgozói

Az intézmény erőssége a családi hangulat. Összetartás és fiatalos lendület jellemzi a csapatot. Büszkéek vagyunk arra, hogy az első években ide járó gyerekek szüleiből kerültek ki az óvoda egyes dolgozói, közülük heten cigány származásúak. Ők munkanélküliből lettek dajkák, pedagógiai asszisztensek vagy konyhai segítők. Sokuknak ez az első munkahelye. Származásuk nagymértékben segíti az óvoda integrációs feladatainak megoldását. Beszélnek a cigány nyelvet, így a gyerekek a mondókat, dalokat, verseket nemcsak magyarul, hanem cigány nyelven is elsajátítják. Segítségükkel az autentikus cigány hagyományok, a roma kultúra megismerése és megőrzése könnyebben megvalósítható. Óvodapedagógusaink diplomával rendelkeznek, nevelő-oktató munkájuk megalapozza az intézmény nevelési céljainak elérését. Dolgozóink határozott, következetes, gyermekszertő emberek, akik tudják, hogy milyen

nagy szükségük van a kicsiknek a biztonságot és nyugalmat sugárzó környezetre. Az empátia, a tolerancia, a türelem, az elfogadás és a megértés alapvető fontosságú az óvoda mindennapjaiban. Munkájukat mindannyian felelősségteljesen, precízen végzik.

Azt gondolom, példaként itt kell megjegyeznem azt a sajnálatos eseményt, amikor 2020 őszén, az egyik családnak kigyulladt a faháza, amiben addig éltek. Éjjel pizsamában menekültek a szülők három gyermekükkel, mindenük odaveszett a tűzben. Másnap korán reggel mentem dolgozni, hogy megszervezzem az adománygyűjtést (ez reggel 6.00 óra körül volt). Akkorra már kollégáim szinte roskadásig megtöltötték a kis kombi személyautót a különféle holmikkal (ruha, cipő, élelmiszer, babakocsi, tisztálkodóeszközök, takarók, ágynemű stb.) Elmondhatom, hogy nagyon büszke vagyok rájuk, és örömmel dolgozom együtt ezzel az érzékeny, empátikus kis csapattal!

Nevelőmunkánk

Jelenleg három, heterogén összetételű csoporttal működünk. Az engedélyezett maximális gyermeklétszám 60 fő, melynek folyamatosan a közelében járunk, annak ellenére, hogy nagy a fluktuáció. Csoportjaink:

- „Napocska” csoport,
- „Teknős” csoport,
- „Delfin” csoport,

ahol 20-20 fő gyermeket tudunk fogadni 3 éves kortól 7 éves korig. BTMN és SNI gyermekeket is integrálunk, abban az esetben, ha az SNI gyermek szakértői bizottság által kiadott határozatában a beszédfigyafatékával vagy pszichés fejlődési zavarral élő diagnózis áll.

Nevelő munkánk feladatait a „Rom Som” pedagógiai programunkban határoztuk meg, mely alapvetően, mint minden óvodában a Nemzeti Köznevelési Törvény jogszabályaira és az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára épül. Az óvodapedagógusok több generációt képviselnek, így mindig izgalmas egy-egy munkamegbeszélés vagy hospitálás főként a módszerekről és az elkészített eszközökről alkotott véleményeket tekintve. A már meglévő és az újabb pedagógiai ismeretek ötvözése, a tervezés és megvaló-

sítás, a módszertani szabadság megannyi ötletre ad lehetőséget, legyen az a kompetenciaalapú nevelés, vagy a régebbi, környező világhoz, jeles napokhoz köthető tervezés. Tapasztalataink szerint az általunk nevelt gyermekeknek szükségük van egyfajta kötöttebb, szorosabban egymásra épülő komplex tervezésre a napi irányított játékban, és a tevékenységekben megvalósuló tanulásban. A szabad játékban viszont szárnyalhat a fantáziájuk, kísérletezhetnek, kipróbálhatják önmagukat a meglévő és a szerzett ismereteik alapján. A párhuzamos tevékenységek között szinte napi szinten jelen van a mozgás, tánc, zene, a logikai készségeket, anyanyelvet, beszédet fejlesztő játékok és a rajz, festés, barkácsolás.

Programok

Nagyrészt szülői részvétellel szervezzük, hogy még közelebb hozzuk egymáshoz a szülőket és gyermekeiket, illetve az egész közösséget: a családokat és az intézmény dolgozóit. Ilyen programok, ünnepek: „születési játékok, egészségnap, hálaadás, karácsony, farsang, Föld napja, gyermeknap, nagyok búcsúzása, apák napja”.

Olyan óvodaszintű programokat is létrehozunk, ahol csak a gyerekek és mi, óvodai dolgozók veszünk részt. Ilyen az „őszi séta, Mikulás-várás, mézeskalács sütése, medvebocsk verseny, Március 15-ei megemlékezés, húsvéti tojáskeresés-locsolkodás, óvónők bábjátéka, tavaszi kirándulás, gyermekek születésnapjának és névnapjának megünneplése”.

Egyedül az „anyák napja” történik csoportos szervezésben, mert tapasztalataink szerint így sokkal személyesebb, megítéltebb a köszöntés.

Ezen kívül vannak további rendszeres programjaink is, amit olykor önkéntes felajánlasként kapunk, ilyen a sakk és a birkózás, vagy a tánc. A szeretetszolgálat szervezésében is lehetőségünk nyílik különféle mese-, bábelőadásokon részt venni, vagy rendezvényeken szerepelni.

Középtávú terveink között szerepel az úszás, vízhez szoktatás megvalósítása, és az egészség megőrzése, védelme érdekében nagyon szeretnénk egy sókabint is létrehozni az épületben, mert nagyon sok a felsőlégúti probléma a gyerekek között a késő őszi-kora tavaszi időszakban, aminek valószínűsíthetően egyik oka a kicsik lakhatási körülményeiben keresendő.

Vannak tehát további terveink, ötleteink, melyek megvalósításán közösen dolgozunk mi, az **MMBO csapata**.